

**Predlog sprememb in dopolnitev
Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.**

K predlogu sprememb in dopolnitve Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.

V skladu z upoštevanjem tako ukrepov, ki so potrebni za preprečevanje širjenja okužb s Covid-19, kakor tudi zahtev na eni in možnosti sodobne informacijske družbe na drugi strani, se predlagajo spremembe in dopolnitve Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z. (v nadaljevanju pravilnik), in sicer s ciljem omogočiti delo volilne komisije, ki vodi splošne volitve in volitve s sistemom kooptacije, tudi preko elektronskih sredstev. Elektronska sredstva se pojmujejo kot širok spekter medijev oz. posrednikov, ki omogočajo interaktivno komunikacijo (npr. videokonference, avdio povezave, mobilna telefonija, itd.). Pri tem je bistvenega pomena, da elektronsko sredstvo omogoča, da oseba oziroma osebe, ki sodelujejo / so udeležene na seji volilne komisije, lahko oziroma imajo enake pravice kot to velja za osebe, ki so fizično navzoče na seji volilne komisije. Ključno je, da je omogočena komunikacija - vsem članom volilne komisije mora biti omogočeno, da lahko enakopravno sodelujejo na seji komisije (podaja stališč, predlogov, razprava), in da jim je omogočeno glasovanje o predlaganih sklepih.

Enako kakor to velja za člane volilne komisije velja tudi za zastopnike, ki pri volitvah s sistemom kooptacije, na volilni seji, glasujejo za izvolitev tretjine novih zastopnikov. Tudi v tem primeru velja, da oseba oziroma osebe, ki sodelujejo / so navzoče na volilni seji preko elektronskih sredstev, lahko oziroma imajo enake pravice in možnosti kot to velja za osebe, ki so fizično navzoče v / na kraju volilne seje. Ključno je, da se vsem zastopnikom omogoči sporočiti prepoznavno voljo, to je glasovati. Prav tako se zastopnikom pri volitvah s sistemom kooptacije omogoča glasovanje za izvolitev nove tretjine zastopnikov po pošti, in sicer s ciljem omogočiti udeležanje najširše pravice do participacije pri glasovanju.

V skladu z navedenim se predlagajo spremembe in dopolnitve pravilnika, kakor sledi. Izvedene so tudi nekatere redakcijske spremembe / popravki, s ciljem uskladitve enotnosti uporabljene terminologije.

K 7. členu

1. Črta se prvi stavek, ki se glasi: »Volilna komisija odloča na sedežu Vzajemne.«.
2. V dosedanjem drugem stavku se za navedbo »če je navzoča,« doda besedilo »fizično ali z uporabo elektronskih sredstev,«.

Obrazložitev:

Nenehno spreminjajoča situacija in zaostrovanje ukrepov, potrebnih za preprečevanje širjenja okužb s Covid-19, še posebej, ker ni mogoče predvideti nadaljevanja dogajanja v zvezi s Covid-19, prav tako pa bi lahko v današnjem svetu nastajale nove nevarnosti, ki bi na podoben način preprečevale oziroma bistveno povečevale tveganje glede zagotavljanja sklepčnosti volilne komisije in s tem njeno odločanje, ki bi bila pogojevana zgolj s fizično navzočnostjo članov volilne komisije na nekem fizičnem kraju, praviloma na sedežu družbe, saj je sposobnost odločanja volilne komisije bistvena za postopkovno pravilno izvedbo vseh volilnih postopkov, je utemeljeno pravilo, po katerem se šteje, da je navzočnost članov volilne komisije pogojena z njihovo fizično navzočnostjo na / v določenem fizičnem prostoru, ustrezno

prilagoditi dani situaciji, seveda ob upoštevanju možnosti, ki jih sodobna informacijska tehnologija že omogoča. Ker elektronska sredstva omogočajo medsebojno komunikacijo vseh članov volilne komisije, je utemeljeno določiti, da ima posamezni član pravico in dolžnost biti na seji volilne komisije, pri čemer pa lahko izbira, ali bo na seji navzoč tako, da se bo fizično nahajal v nekem fizičnem prostoru, kjer poteka seja, ali pa bo na seji navzoč preko elektronskih sredstev. Ključnega pomena je, da ima član volilne komisije v obeh primerih enake možnosti za svoje vsebinsko sodelovanje na sami seji. Pri upoštevanju omejitev gibanja prebivalstva, ki izhajajo iz odlokov vlade v boju proti epidemiji Covid 19, poleg možnosti izvedbe seje z uporabo elektronskih sredstev, je določba, ki izrecno določa fizični kraj seje, neustrezna oziroma neskladna z zahtevami okolja oziroma okoliščin, v katerih organi delujejo. Pri tem seveda velja, da bo volilna komisija, tako kot to velja za primerljive kolegijske organe, praviloma izvajala sejo na sedežu družbe.

K 11. členu

Za petim odstavkom se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»Posamezne vsebine sklepa o razpisu volitev se lahko po njegovi objavi spremenijo, če le to zahtevajo oziroma opravičujejo objektivne oziroma nujne zunanje okoliščine. Vse spremembe sklepa se objavijo na spletni strani Vzajemne.«.

Obrazložitev:

Uprava s sklepom razpiše volitve, sklep pa vsebuje bistvene podatke, ki so pomembni za sodelovanje vseh zainteresiranih pri volitvah. Ključni podatki sklepa so predvsem datum razpisa volitev, ki je tudi datum začetka volilnih opravil, starostni razredi, način priprave / oddaje volilnega predloga, načine glasovanja in mesta glasovanja – volišča ter obdobja posameznih vrst glasovanj.

V časih, ko zaradi epidemije Covid-19 v določenem trenutku ni mogoče vedeti kakšno bo bodoče stanje v okolju, v katerem bodo potekali volilni postopki, še zlasti zaradi dejstva, da se volilni postopki pri splošnih volitvah izvajajo v obdobju najmanj 3 mesecev (pri volitvah s sistemom kooptacije pa zgolj malo manj), je utemeljeno predvideti način ravnanja v primerih, če bi bilo treba določena dejstva / vsebine, ki so bila sicer s sklepom o volitvah vnaprej predvidena, spreminjati / prilagajati zunanjim situacijam in okoliščinam. Zlasti se to nanaša na določitev načinov glasovanja in mest glasovanja (v prvi vrsti možnosti izvedbe glasovanja na voliščih, kakor le to določa 29. člen pravilnika), ter obdobja posameznih glasovanj. Zaradi ukrepov, ki so namenjeni preprečevanju okužbe s Covid-19, in s katerimi se zaustavljajo vsi ali večina postopkov, ki delujejo bodisi na posameznem geografskem prostoru v državi ali celo v celotni državi, bi bili seveda ustavljeni tudi vsi volilni postopki, če bi se le to zgodilo v času volitev v skupščino zastopnikov članov Vzajemne. Da bi se lahko v čim večji meri ustrezno in hitro prilagodili takšnim zunanjim, nepredvidljivim in od uprave ali volilne komisije neodvisnim stanjem in dogajanjem, je utemeljeno predvideti, da je mogoče posamezne vsebine (parametre) volilnih postopkov, ki so opredeljeni s sklepom o razpisu volitev, tudi ustrezno prilagajati in spreminjati, ter o tem na najbolj transparenten in hiter način obveščati celotno zainteresirano javnost - člane Vzajemne, ki sodelujejo oziroma želijo sodelovati v volilnih postopkih. Glede na okoliščine bi se najverjetneje lahko ali morali spremeniti datumi / obdobja glasovanja (zamik glasovanja) in načini glasovanja (npr. če bi bilo sicer predvideno glasovanje na voliščih neizvedljivo, druga dva načina, po pošti in preko spleta, pa bi bila npr. v celoti neokrnjena). O teh spremembah je smiselno in utemeljeno poročati takoj, kar pa objava na Uradnem listu ali AJPEsu, zaradi tehničnih postopkov, ki spremljajo ti dve objavi, ni mogoče. Zaradi procesnih rokov je smiselno, da se morebitne spremembe takoj objavijo na spletnih straneh Vzajemne.

K 34. členu

Drugi stavek, ki se glasi »Žreb izvede volilna komisija.«, se črta.

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 44. členu.

K 42. členu

V tretji alineji drugega odstavka se navedba »vložitev« spremeni tako, da se glasi »predložitev«.

Obrazložitev:

Redakcijski popravek – uskladitev terminologije.

K 43. členu

Člen se spremeni tako, da se glasi:

»Razpis volitev s sistemom kooptacije se izvede s smiselno uporabo pravil, ki veljajo za razpis splošnih volitev.

Glasovanje z namenom izvolitve nove tretjine zastopnikov se izvede na volilni seji zastopnikov, ki jo vodi volilna komisija.«

Obrazložitev:

Postopki pri izvedbi volitev s sistemom kooptacije, od njihovega razpisa do glasovanja, zahtevajo najmanj približno dva do tri mesece časovnega razdobja. Razpisa volitev s sistemom kooptacije praviloma ni mogoče izvesti skupaj s sklicem skupščine, saj sklic skupščine temelji na drugačnih rokih za izvedbo. Razpis volitev s sistemom kooptacije se izvede samostojno, glasovanje za izvolitev tretjine zastopnikov se izvede na volilni seji, ki pa je, če je to mogoče, z namenom optimizacije, lahko isti dan kot skupščina. V skladu s predlagano spremembo 46. člena pravilnika imajo zastopniki pravico do predčasnega glasovanja, po pošti.

K 44. členu

1. V prvem odstavku se črta zadnji stavek, ki se glasi »Žreb se izvede na seji volilne komisije.«.
2. V drugem odstavku se črta prvi stavek, ki se glasi »Žreb izvede volilna komisija.«.
3. Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi: »Žreb se izvede na seji volilne komisije.«.
4. Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo novi četrti, peti, šesti in sedmi odstavek.
5. V novem četrtem odstavku se zadnji stavek spremeni tako, da se glasi:
»Žreb se izvede z izvlečenjem ustreznega števila kroglic.«.
6. V novem sedmem odstavku se za navedbo »tretjem« doda navedba »in četrtem«.

Obrazložitev:

44. člen pravilnika določa smiselno generalno pravilo načina izvedbe žreba za vse žrebe, ki se izvajajo pri volilnih opravilih. Žreb se vedno opravi na seji volilne komisije, kakor le to že sedaj opredeljuje prvi odstavek tega člena. Ker se žreb izvaja na seji volilne komisije, velja, da je žreb v pristojnosti volilne komisije. Izven seje volilne komisije, torej izven pristojnosti volilne komisije, žreba ni mogoče opraviti. Zato je sama določba o tem, da žreb izvede volilna komisija, v čigar pristojnosti je žreb, sama po sebi nepotrebna, v duhu okoliščin, ki vladajo zaradi ukrepov zoper Covid-19, pa tudi preozka oziroma celo neustrezna. Če se bo seja volilne komisije izvajala na način, da bo del članov na seji navzoč z uporabo elektronskih sredstev, je žreb v smislu sedaj veljavne določbe še izvedljiv. Žreb bo na seji volilne komisije fizično lahko

izvajal najmanj tisti član (tisti člani) volilne komisije, ki bo (bodo) fizično navzoči, ostali člani volilne komisije pa bodo pri fizični izvedbi žreba navzoči preko elektronskega sredstva. Ker pa je, še posebej glede na razmere, ki vladajo v času priprave sprememb tega pravilnika, mogoče oziroma obvezno in utemeljeno predvideti tudi situacijo oziroma primer, če bi bili vsi člani volilne komisije na seji navzoči zgolj preko elektronskega sredstva, velja, da sedanja določba takšnega primera, gledano strogo jezikovno, ne predvideva, kar pomeni, da ne vzdrži kritične pravne presoje, zato se jo ustrezno spreminja oziroma dopolnjuje.

Izhajajoč iz dejstva, da lahko volilna komisija, v skladu drugim odstavkom 8. člena pravilnika, za zagotavljanje strokovne pomoči pri izvajanju posameznih volilnih opravil pooblasti strokovne službe Vzajemne, pomeni, da lahko volilna komisija, za zgolj fizično izvajanje žreba, pooblasti strokovne službe Vzajemne. Upoštevati je namreč treba, da bi bilo iz večjega števila oseb iz strokovnih služb Vzajemne v izrednih razmerah lažje zagotoviti osebo, ki bo fizično navzoča na seji volilne komisije in fizično izvedla žreb, kakor le to velja za maloštevilno volilno komisijo.

Ključno je, da se vsi žrebi izvajajo na seji volilne komisije. Navedeno se poudari s spremembo člena – določba, ki le to opredeljuje, je samostojni odstavek, s čimer v skladu z eno od temeljnih razlagalnih metod, ki se v pravni znanosti uporabljajo pri tolmačenju določb zakonov in posameznih aktov, ta določba dobi ustrezno, močnejšo pravno veljavo. Navedeno se poudari s sklicevanjem na navedeni odstavek v sedmem odstavku, ki določa smiselno generalno uporabo določbe tretjega in četrtega odstavka za vse žrebe, ki se izvajajo v volilnih postopkih.

K 46. členu

1. V drugem odstavku se za navedbo »pet (5) delovnih« doda beseda »dni«.

2. Dodata se nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»Uprava lahko z razpisom volitev določi, da se lahko zastopniki udeležijo volilne seje ter glasujejo na volilni seji z uporabo elektronskih sredstev brez fizične navzočnosti. V tem primeru se zagotavlja pogoje in način ugotavljanja identitete zastopnikov ter glasovanje z uporabo elektronskih sredstev. Podrobnejša pravila za udeležbo in glasovanje zastopnikov na volilni seji preko elektronskih sredstev se objavijo na spletni strani Vzajemne, lahko se predložijo tudi vabilu na volilno sejo zastopnikov oziroma se na drug primeren način o tem pravočasno obvesti zastopnike. Navedena določba se smiselno uporablja tudi za volitve ob zmanjšanju števila zastopnikov.

Uprava lahko z razpisom volitev določi, da lahko zastopniki glasujejo po pošti, pred samo volilno sejo zastopnikov. V tem primeru se vsem zastopnikom iz prvega odstavka tega člena ob vabilu na sejo pošlje tudi pisno glasovnico z navodili za glasovanje, in rokom za predložitev glasovnice. Glasovnica mora biti volilni komisije predložena najkasneje en dan pred volilno sejo zastopnikov. Za navedeno glasovanje se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika o glasovanju po pošti.«

Obrazložitev:

Z možnostjo udeležbe in glasovanja na volilni seji z uporabo elektronskih sredstev brez fizične navzočnosti, oziroma z možnostjo predčasnega glasovanja po pošti, se zagotavlja oziroma omogoča najširša participacija zastopnikov pri glasovanju na kooptacijskih volitvah. Dosedanja določba, ki je zahtevala izključno in obligatorno glasovanje zastopnikov zgolj na volilni seji, je, upoštevaje številne omejitve, s katerimi se v novih, do sedaj nepojmljivih okoliščinah, ki jih narekuje pandemija Covid-19, srečujemo v poslovanju in življenju, izrazito neživljenjska in s tem »neprijazna« do zagotavljanja oziroma omogočanja participacije zastopnikov pri glasovanju. Ker je volilna seja zastopnikov namenjena izključno (zgolj) glasovanju, ki se izvede tajno, z obkroževanjem kandidatov na glasovnici, oziroma elektronsko, je v popolnosti mogoče to pravico s strani posameznega zastopnika, ki ima volilno pravico, udejanjiti na način, da se omogoči izvajanje te pravice tudi predčasno, po pošti. Navedeno možnost se določi ob razpisu

volitev s sistemom kooptacije. Smiselna uporaba določbe o glasovanju po pošti zagotavlja varstvo pravic zastopnika pri glasovanju po pošti – urejeno je štetje roka za pravočasno predložitev glasovnice, in rokovanje z glasovnico – glasovnica mora biti predložena v zaprti kuverti, na kuverti mora biti identifikacijski znak za prepoznavo zastopnika, ki je predložil kuverto, kuverta se sme odpreti šele ob zaključku glasovanja, kakor to smiselno izhaja iz 47. člen tega pravilnika.

K 47 členu

1. V prvem odstavku se pred ».« doda besedilo », ali z uporabo elektronskih sredstev.«.

2. Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Za izvedbo glasovanja morajo biti iz vsakega starostnega razreda navzoči, fizično ali z uporabo elektronskih sredstev, vsaj štiri (4) zastopniki z aktivno volilno pravico. Če je posamezni zastopnik pravilno predčasno glasoval v skladu s četrtem odstavkom 46. člena tega pravilnika, se navedeno ustrezno všteva v sklepčnost posameznega starostnega razreda.«

Obrazložitev:

Uskladitev s predhodno predlaganimi spremembami.

V primeru, ko je zastopnik glasoval predčasno po pošti, s čimer je udejanjil pravico, ki bi jo sicer udejanjil na volilni seji zastopnikov, je smiselno in utemeljeno šteti, da se njegova aktivnost glasovanja, v skladu z njegovo izrecno voljo, izenačuje z glasovanjem na sami volilni seji, torej se izenačuje tudi v smislu prisotnosti na sami volilni seji, pri kateri je opravilo, in s tem dolžnost in pravica zastopnika, omejena izključno na glasovanje - izpolnitev in oddajo glasovnice. Možnost izvrševanja te izključne pravice in dolžnosti na sami volilni seji je v svojem bistvu popolnoma izenačena z izvrševanjem te izključne pravice in dolžnosti preko glasovanja po pošti. Glede na to se posamezni zastopnik, ki je pravilno predčasno glasoval, in s tem izvršil svojo pravico in dolžnost, všteva v sklepčnost volilne seje, v posameznem razredu, ki mu pripada.

K 51 členu

V tretjem odstavku se za navedbo »se sestane« doda besedilo », fizično ali z uporabo elektronskih sredstev,«.

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 47. členu.

K 60 členu

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Pravilnik in njegove spremembe začnejo veljati z dnem sprejema na skupščini.«

Obrazložitev:

Predlagana sprememba pomeni uskladitev z določbo tretjega odstavka 99. člena ZZavar-1. Novela ZZavar-1, Uradni list RS, št. 9/2019, je spremenila do tedaj veljavno določbo, v skladu s katero sta Agencija za zavarovalni nadzor in minister, pristojen za zdravje, za začetek veljavnosti pravilnika ter statuta v delu, ki ureja volitve v skupščino zastopnikov, in njunih sprememb, morala podati soglasje. V skladu z opredeljeno zakonsko novelo soglasje obeh organov k pravilniku ni več potrebno.

Ljubljana, 22. 12. 2020